

Jacqueline Sollart, molenaar op Udema's Molen in Ganzedijk

Zaterdag 2 juni 2021 was een spannende dag voor Jacqueline Sollart (57): zou ze het landelijk molenaarsexamen halen? Examen doen was en is voor Jacqueline lastig. 'Ik heb al mijn hele leven examenvrees' bekend ze. Maar die bewuste zaterdag op de Noordermolen in Noordbroek werd gelukkig een feestelijke dag. Net als de drie andere kandidaten slaagde ze voor het examen en mag ze zich nu officieel vrijwillig molenaar noemen.

Ooit dacht Jacqueline, die opgroeide in Salland vlak bij Deventer, dat je alleen molenaar kon worden als je uit een molenaarsfamilie kwam. Door haar werk in Vesting Bourtange kwam ze erachter dat dit niet het geval is. Molenaar Hilvert Bossen van de standaardmolen aldaar vertelde Jacqueline, toen ze eens een kijkje in die molen kwam nemen, dat je een opleiding tot vrijwillig molenaar kunt volgen. 'Ik was meteen enthousiast' herinnert ze zich. 'Ik kreeg het telefoonnummer van Joep Gründemann, [destijds voorzitter van de molenwerkgroep Oost-Groningen, die zich onder meer ten doel stelt dat de molens bemenst worden – TP], die ik 's avonds gelijk belde.' Wat Jacqueline over de streep trok was dat ze meestal niets van techniek snapt, maar wel de houten techniek van een molen begreep. Nadat ze zich in 2014 had aangemeld voor de opleiding kreeg ze theorielessen bij Jan Kugel, die hij 's winters iedere twee weken op molen Edens in Winschoten geeft. Tijdens die zaterdagse lessen wordt doorgaans vóór de pauze het weer behandeld, de leerstof van de vorige keer 'overhoord' en na de pauze komt een nieuw onderwerp uit het lesboek aan de orde. 'De theorie moet je snappen, hoe werkt bijvoorbeeld zelfzwichting, en je moet alle vaktermen kennen.' Ook het weer is ingewikkeld vindt Jacqueline.

De praktijk leerde Jacqueline van Gerda Koster op Udema's molen in Ganzedijk. 'Ik was haar laatste leerling.' Gelukkig kon Michel Steemers als assistent-instructeur regelmatig de lessen van Gerda, die te kampen had met ziekte, overnemen. Een ander complicerende factor tijdens haar opleiding was het onverwacht overlijden van Jacquelines man. 'Ik wilde het eerst opgeven maar na vier weken dacht ik: ik moet de opleiding afmaken.' Ondanks dat ze examen doen moeilijk vindt, bleef de liefde voor de molen. Uiteindelijk resulteerde het stugge volhouden van Jacqueline in een succesvol afgelegd parcours en is ze nu dan toch vrijwillig molenaar.

De contacten met de eigenaar van Udema's molen, de gemeente Oldambt, zijn prima. Als er onderhoud aan de molen gepleegd moet worden komt iemand van de gemeente langs om poolshoogte te nemen. Onderhoud kost de gemeente jaarlijks zo'n € 20.000,- per molen. Knagers en vogels zijn een constante factor van aandacht. 'We hadden gaas en aluminiumfolie aangebracht om ze te verjagen maar niets hielp. De radio laten we geregeld aan om muizen weg te jagen. Soms zitten er vogels in de kap.' Om te voorkomen dat valken in de molen nestelen, is een kast op een paal voor de Udema's molen geplaatst. 'Je wilt niet dat de molen ondergepoept wordt.'

Bezoekers enthousiast maken voor het molenaarsschap lukt een enkele keer. 'Tijdens een Open Monumentendag was een jongen enthousiast over molens maar de opleiding volgen was voor hem nu nog lastig te combineren met school.' Wel heeft Jacqueline een mevrouw over de streep getrokken. Zij leest bij Nico Holman.

Zondags, als de molen draait, komt wel publiek langs maar de molen ligt erg afgelegen. Jacqueline vindt het belangrijk dat de buurtschappen Hongerige Wolf en Ganzedijk (meer) bij Udemas molen worden betrokken. Ze heeft bijvoorbeeld contact opgenomen met het dorps huis met het voorstel samen activiteiten te ontplooiën. Samenwerking met de Remise in Nieuweschans ziet ze als mogelijkheid of het ontwikkelen van een fietsroute met een thema: 'dat lijkt me leuk.' Een ander idee is om onderin de molen een winkeltje te beginnen. Ook een Facebookpagina over de molen aanmaken behoort tot Jacquelines plannen.

Met de molen malen gebeurt slechts een enkele keer. 'We malen soms diervoeder. Het probleem is dat je de maalstenen iedere keer schoon moet maken. We hebben een nog werkend pel-koppel, dus in theorie weten we hoe dat moet. En wie weet ga ik ooit een opleiding volgen voor korenmolenaars.'

De molen van Ganzedijk, foto Jelte Oosterhuis